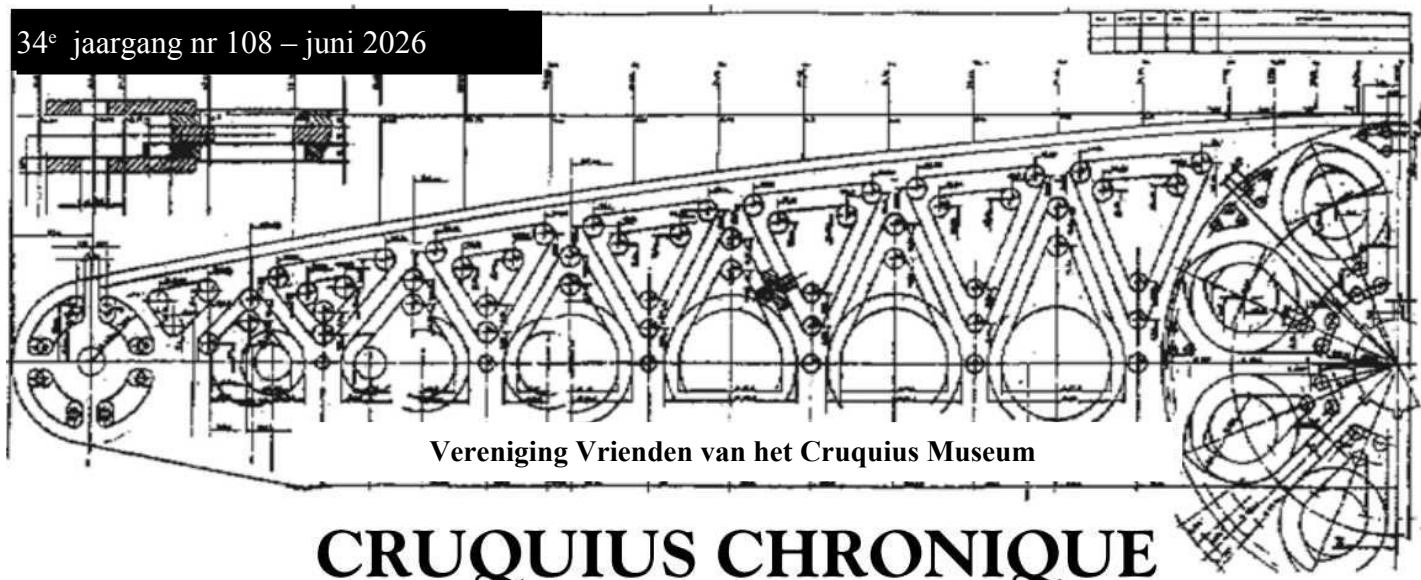

Vereniging Vrienden van het Cruquius Museum

CRUQUIUS CHRONIQUE

Van de voorzitter

Beste Vrienden,
Onze **jaarexcursie 2026** staat nu gepland op zaterdag 26 september met een bezoek aan de het IJmuider Zee- en Havenmuseum, de IJmuider sluizen en de Oranjesluizen, dit alles in het kader van 150 jaar Noordzeekanaal! Voor het programma, je opgeven en de kosten, zie verder in deze CC. Als je geïnteresseerde niet leden in je kennissenkring hebt nodig ze uit om mee te gaan met deze jaarexcursie 2026!

Eerst komt onze **ALV op donderdagmiddag 18 juni** in het Cruquiusmuseum vanaf 14:00 u. Tijdens de vergadering geeft directeur Elise van Melis informatie over het museum, zal ondergetekende een presentatie geven over het Noordzeekanaal ter voorbereiding van de jaarexcursie en zal een vertegenwoordiger van HH Rijnland ons bijpraten over de ontwikkelingen van het waterbeheer tot 2050, mede in relatie tot de klimaatveranderingen. En op maandagavond 6 juli 18:30 – 20:30 uur is er een informatieavond over de Sluisjes Halfweg in het museum stoomgemaal Halfweg!

Nu gaan we terug naar 1865 toen de eerste spade de grond in ging voor het Noordzeekanaal, de IJpolders, de Afsluitdijk van het IJ en de bouw van de Oranjesluizen, die in 1872 gereed kwamen en door koning Willem III zijn geopend. Het goed regelen van de waterstand

op 0,50 m – AP was sterk bepleit door Rijnland bezuiden en Uitwaterende Sluizen ten noorden van het kanaal, omdat het essentieel was en is voor het boezembeheer. Na de inpoldering van het Haarlemmermeer in 1852 was de boezem van Rijnland met bijna 80% gekrompen. Daarom werden er boezemstoomgemalen gebouwd bij Spaarndam en Halfweg die afwaterden op het IJ en bij Gouda. Daarnaast had Rijnland ook nog een rechtstreekse afwatering op de Noordzee bij Katwijk. Een commissie onder leiding van F.W. Conrad adviseerde om aan de klachten over het peil tegemoet te komen door voldoende stoomkracht voor het te bouwen gemaal bij Schellingwoude en de Oranjesluizen. Het Noordzeekanaal zou hiermee op het afgesproken peil gehouden kunnen worden en het kanaal mocht alleen aangevuld worden met water uit de Zuiderzee, dat een lager zoutpeil had. Hiermee was de kwestie beslist. Het scheepvaartbelang voor Amsterdam, dat in ernstig verval was, stond echter voorop. Het bestuur van Rijnland kwam er in 1868 al achter dat men het boezemprobleem toch zelf moest oplossen. Er werd een deskundige commissie ingesteld, die in 1872 adviseerde om bij de uitwatering van Katwijk een stoomgemaal te bouwen, dat in 1879 in bedrijf kwam. Het aandeel van natuurlijke lozing in de totale uitwatering van Rijnland nam in

het laatste kwart van de 19^e eeuw gestaag af.

De zorgen en protesten van de boezembeheerders aan weerszijden zijn inmiddels omgezet in samenwerking met kanaalbeheerder Rijkswaterstaat door middel van een waterakkoord in 1992! Ook in het regelmatig overleg tussen de bij het kanaal betrokken partijen is voorzien. Het treffen van een goede balans tussen de belangen van scheepvaart, handel en industrie, milieu en boezembeheer is daardoor nu verzekerd. En het werkt goed in de praktijk!*)

Maar door klimaatverandering en zeespiegelstijging speelt de waterhuishouding van het Amsterdam-Rijnkanaal en het Noordzeekanaal een steeds grotere rol bij de aanvoer van zoet Rijnwater bij droogte, zie het Waterakkoord NZK/ARK 2022 *). En de sluizen bij IJmuiden moeten aan nieuwe veiligheidsnormen voldoen uit de deltabeslissing Waterveiligheid. Uitvoering 2030-2033!

Uw voorzitter, Hans Pluckel

*) zie de uitgave 'Rond het Noordzeekanaal, waterbeheer aan weerszijden van het kanaal 1860-1880' van HHNK, HHR en RWS.

Indeling van het sluizencomplex IJmuiden

Nieuws uit het museum

Perfekte cijfers voor april
3.115 bezoekers hebben het museum bezocht, 1.100 meer dan in 2025.
Van de 30.000 begrote bezoekers op jaarbasis is al bijna 30% behaald.
De winkelomzet is t.o.v. 2025 met 40% gestegen.
Zowel de bezoekersaantallen als de winkelomzetten laten een stijgende lijn zien!

Rondom de waterwolf
Leerlingen van het HV College in Nieuw Vennep hebben een prijs gewonnen met hun video-presentatie over de geschiedenis van de Haarlemmermeerpolder. Hiervoor werden onder andere vrijwilligers van het Cruquius Museum en het Crash Museum geïnterviewd.

De film heet: Van dodelijk meer tot woonplaats – Het ongelooflijke verhaal van Haarlemmermeer, zie de link hieronder.

film <https://www.youtube.com/watch?v=H5xb7ZQf8Ao>

Bloemenpracht tegen de zuidgevel van het gemaal (foto Janny Herfst, tuinploeg)

ALV 18 juni 2026 in auditorium paviljoen

Een ieder wordt van harte uitgenodigd voor onze Algemene Ledenvergadering die zal worden gehouden in het paviljoen van het museum op donderdagmiddag 18 juni, start 14:00 uur. Graag **aanmelden** via cruquiusvrienden@gmail.com

Agenda

- 1 Opening
- 2 Mededelingen
- 3 Ingekomen stukken
- 4 Vaststellen verslag jaarvergadering 2025
- 5 Nieuws uit het museum (Elise van Melis)
- 6 Subsidieverzoek SHMDC 2026 (Elise van Melis)
- 7 Jaarstukken 2025 en verslag kascommissie
- 8 Benoeming leden kascommissie 2026
- 9 Jaarverslag secretaris
- 10 Verhoging contributie
- 11 Aftreden/nieuw te benoemen bestuursleden
- 12 Excursie 2026
- 13 Rondvraag
- 14 Sluiting

De huidige, tijdelijke trap bij het gemaal

Na afloop van de vergadering zal onze voorzitter Hans Pluckel een presentatie geven over het Noordzeekanaal dat dit jaar 150 jaar bestaat. Ook zal een medewerker van HH Rijnland, ons bijpraten over de stand van zaken.

Toelichting bij de agenda

bij punt 2 **Mededelingen**:

Secretaris Hein Jansen stopt om gezondheidsredenen op 1 juli 2026 met zijn werkzaamheden. Een nieuwe secretaris is evenwel nog niet gevonden. Wel is binnen het bestuur een herschikking van de taken afgesproken. Om de taken van de secretaris te verlichten is het bestuur ook op zoek naar een redacteur / samensteller van de Cruquius Chronique.

De vrienden zullen op 21 juni 2026 met een stand aanwezig zijn op de Kunst- en Creatie Markt in de Jan van Goyenstraat te Heemstede. Het doel is vergroten van de naamsbekendheid van onze vereniging en ledenwerving. De markt is open van 11:00 uur tot 17:00 uur.

bij punt 6 **Subsidieverzoek SHMDC**:

Voor de vervanging van de tijdelijke trap naast de ingang van het gemaal door een definitief exemplaar vraagt het museum een bijdrage van € 5.000,- aan de vrienden. In de vergadering zal Elise van Melis dit verzoek nader toelichten.

bij punt 10 **Verhoging contributie**:

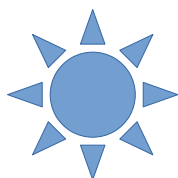
De contributie is voor het laatst verhoogd op 1 januari 2019, namelijk van € 15,- naar € 20,-. Het bestuur stelt voor de minimum contributie per 1 januari 2027 voor particulieren te verhogen naar € 25,- en voor bedrijven naar € 75,- (huidig € 50,-).

bij punt 12 **Excursie**:

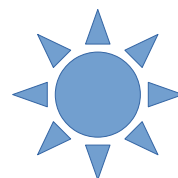
Zoals eerder gemeld, bestaat het Noordzeekanaal 150 jaar. Daaraan is een interessante tentoonstelling gewijd in het IJmuiden Zee- en HavenMuseum. Het bestuur stelt voor om deze tentoonstelling te bezoeken op **zaterdag 26 september 2026**. Naast een bezoek aan het museum zullen we ook het sluizencomplex in IJmuiden bezoeken, waar we een rondwandeling maken onder leiding van een gids. Op de terugweg via de noordzijde van het kanaal zullen we ook kort de Schellingwoudersluizen bezoeken.

Deelnamekosten, inclusief koffie en lunch, worden geraamd op € 60,- p.p. Net als vorige jaren zijn introducees van harte welkom. Vanaf nu kunt u zich opgeven bij de wn. secretaris, Hein Jansen via 06 1093 9888 of cruquiusvrienden@gmail.com

Nieuwe leden in 2026

In de afgelopen periode heeft zich 1 nieuw lid aangemeld. Het is Ans Nederveen, die zo het lidmaatschap van haar overleden man voortzet.

Het is nog steeds niet gelukt om een opvolger te vinden voor onze vertrekkende secretaris, Hein Jansen. Daarom is de Vereniging nog steeds op zoek naar een **nieuwe secretaris**.

De taken van de secretaris bestaan in hoofdzaak uit het maken van besprekingsverslagen, het mede samenstellen van de Cruquius Chronique en het mede voorbereiden van de jaarlijkse ALV en jaarlijkse excursie.

Is dit iets voor u of kent u iemand die dit wel zou willen doen, stuur dan aub een berichtje naar cruquiusvrienden@gmail.com of bel naar de voorzitter Hans Pluckel 06 22 97 57 64 of naar huidige secretaris Hein Jansen 06 1093 9888

Onze Vrienden-Sponsors, bedrijf-vrienden

Bataafsch Genootschap

Vereniging Vrienden van het Cruquius Museum